ANDIJON MASHINASOZLIK INSTITUTI

Boburiylar davlati, Bobur va Boburiylar davri falsafasi

ARIPOVA ZULFIYAXON

Reja

- **Boburiylar davlati haqida**
- **Boburiylar davlati asoschisi**
- **Boburiylar davlati qoldirgan inshotlari**

- **Foydalingan adabiyotlar**

ARIPOVA ZULFIYAXON

Taynch so’z iboralar

- Dehli
- Davlatxon
- Mevarda
- Ango
- Sango
- Panipat
- Hunarmand
- Kulol

Zahiriddin Muhammad Bobur

- **Boburiylar davlati** — Zahiriddin Muhammad Bobur asos solgan davlat (1526-1858). 1517 y.dan boshlab Dehli sultonligitsa ichki nizolar avj olib, sultonlik inqiroega yuz tutdi, mahalliy hokimlar markaziy hukumatga bo‘ysunmay qo‘ydi. Lohurda Davlatxon, Dexlida Ibrohim Lo‘diy, Mevarda Rano Sango mustaqillik e’lon qildilar. Bobur bundan foydalanib 1519 va 1524 y.lari Kobuldan Panjobga yurish qildi va katta o‘ljalar olib qaytdi. 1525 y. Rano Sango o‘z raqnbi Ibrohim Lo‘diyni yengish va shu tariqa Shim. Hindistonni qo‘lga kiritish maqsadida Bobur bilan ittifoq tuzdi.

ARIPOVA ZULFIYAXON

- Bobur yana Hindistonga yurib, 1525 y. kech kuzida Panjobni bo'ysundirdi. 1526 y.ning aprel oyida esa Panipat yonida bo'lgan jangda (q. Panipat janglari) Ibrohim Lo'diyni yengib, Agra va Dexlini egalladi.

ARIPOVA ZULFIYAXON

Bobirning amirikadagi foto surati

- Bobur ilgarigi fotixlar singari (mas, Mahmud G‘aznaviy, Amir Temur va b.) Hindistonni tashlab chiqmay, shu yerda qolishga qaror qildi. U 1527 y.ning mart oyida Sikri yonida bo‘lgan jangda Rano Sangoni ham yengib, butun Shim. Hindistonni bo‘ysundirdi. Bobur 1530 y. dek. oyida vafot etdi. U o‘zi fath etgan mamlakatlarni betob kunlari o‘g‘illariga: Xindistonni to‘ng‘ich o‘g‘li Humoyunta, Panjobni Komron Mirzota, Kobul va Qandahorni Askariy Mirzoga, Badaxshonni Hindol Mirzota taqsimlab berdi.

Boburiylar askarlari

- Madaniyati Boburiylar davlati mahalliy xalqlar madaniyati tarixida progressiv rol oʻynagan; bu yerda obodonchilik va madaniy turmushga katta eʼtibor berilgan; koʻplab sugʻorish inshootlari qurilgan, yangi yerlar oʻzlashtirilgan, bogʻrogʻlar bunyod etilgan, shaharsozlik, hunarmandchilik (qogʻoz i.ch., zargarlik, kulolchilik, temirchilik, qandolatpazlik, toʻquvchilik va b.) taraqqiy etgan.

ҲИНДИСТОНДА БОБУР ДАВРИ ТУРКИЙ (ЎЗБЕК) АДАБИЙ МУҲИТИ

- Tarixiy hujjatlarda gazlamaning 100 ga yaqin nomi keltirilganligi mamlakatda toʻquvchilik keng koʻlamda taraqqiy etganligini koʻrsatadi. Boburiylar mahalliy xalq bilan tobora yaqinlashish siyosatini olib borganlar, idora qilishda mahalliy urfodatlarga rioya etganlar. Akbar musulmon boʻlmagan xalqlardan olinadigan jizya soligʻini bekor qilgan, turlituman dinlarga e’tiqod qiluvchi qabila hamda xalqlarni kelishtirish maqsadida turli dinlar aqidalari majmuidan iborat umumiy "Dini ilohiy"
- joriy etishga harakat qilgan.

ARIPOVA ZULFIYAXON

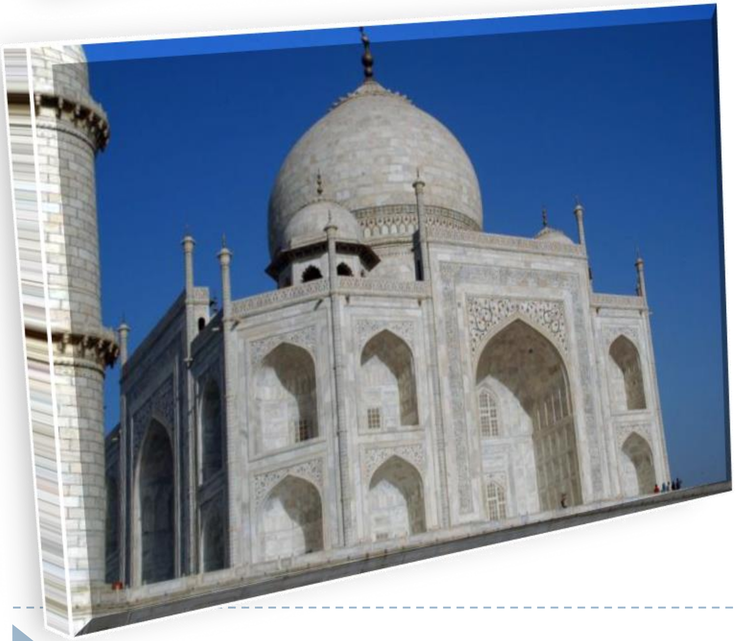

- XVI—XVIII **asrlar** mobaynida boburiylar tomonidan bunyod etilgan qator monumental inshootlar, asosan Movarounnahr va Hindiston me’morlik uslublarining uyg‘unlashuvi — yangi "hindmusulmon uslubi" bo‘yicha qurilgan. Qurilish materiali sifatida oq va qora marmardan unumli foydalanilgan. Binolar devori qimmatbaho, rangli toshlar — haqiq, marvarid, sadaf, kahrabo, zumrad, yoqut va b. hamda fil suyagi bilan bezatilgan.

Todj mahal.
ARIPOVA ZULFIYAXON

Adabiyotlar

- O‘zME. Birinchi jild. Toshkent, 2000-yil
- Gulbadanbegim, Humoyunnoma, T., 1959; Neru Dj., Otkritiye Indii, M., 1955;Sinxa N. K.,Banerdji A. G., Istoriya Indii, M., 1954;
- Bartold V. V., Istoriya izucheniya Vostoka v Yevrope i Rossii, 2 izd., M., 1926;
- Nizomiddinov I. G‘., XVI—XVIII ayerlarda O‘rta Osiyo — Hindiston munosabatlari, T., 1966;
- Indiyskiye miniatyuri XV1XVIII vv., M., 1971;
- Tyulyayev S. I., Iskusstvo v Indii, M., 1968;
- Azimjonova S, Gosudarstvo Babura v Kabule i v Indii, M., 1977.
- www.ziyonet.uz
- www.fikr.uz